

(อม.๔๙)

คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อช. ๘/๒๕๖๒

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อช. ๙/๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายธนเสฏฐ์ ศิริพงษ์ธรรม ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๘ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๔ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจาก
ตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกระบอก จังหวัด
ราชบุรี และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ขอให้ห้ามมิให้

ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วัน
วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว และให้พ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรี ตำบลห้วยกระบอก
จังหวัดราชบุรี ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
วินิจฉัย กับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร
ประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้น
จากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษาว่า
นายธนแสณฐ์ ศิริพงษ์ธรรม ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร
ประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจาก
ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกระบอก จังหวัดราชบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓
ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกระบอก จังหวัดราชบุรี นับแต่วันที่
๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคสอง
และห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลา
ห้าปีนับแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี
ตำบลห้วยกระบอก จังหวัดราชบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง กับมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ จำคุก ๒ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๑ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ข้อหาและคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์คำร้องประกอบด้วยเอกสารตามคำร้อง และ คำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกระบอก จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ต่อมาวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหา จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็น เท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งโดยระบุสถานภาพว่า “โสด” แต่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา มีสถานภาพ “สมรส” และผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคาร ของ ผู้ถูกกล่าวหา ๗ บัญชี รายการที่ดินของผู้ถูกกล่าวหา ๑ แปลง โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างของ ผู้ถูกกล่าวหา ๑ หลัง เงินกู้จากธนาคารและสถาบันการเงินของผู้ถูกกล่าวหา ๑ รายการ สำหรับ ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจาก

ตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี คู่ความทั้งสองฝ่ายไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการแรกมีว่า คดีของผู้ร้องใน ส่วนความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกระบอก จังหวัดราชบุรี ขาดอายุความทางอาญา ตามคำพิพากษา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มิใช่ฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งวัน กระทำผิดทั้งสองฐานแตกต่างกัน อายุความทางอาญาย่อมสิ้นสุดลงไม่พร้อมกัน วันที่ครบ กำหนดยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจึงเป็นวันกระทำความผิดเฉพาะฐานจงใจ ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเท่านั้น จะถือเอาวันดังกล่าวมาเป็นวันกระทำ ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบด้วยไม่ได้ คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ เพราะเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ร้องยื่นคำร้องและได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาไปยังศาลเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ จึงยังไม่พ้นกำหนดห้าปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) คดีในส่วนนี้จึงยัง ไม่ขาดอายุความ นั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอายุความมาใช้แก่ความผิดในคดีนี้ ซึ่งวันกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ หมายถึงวันที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำ อย่างไรก็ตามหนึ่งที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด อันเป็นการแสดงออกให้ปรากฏเจตนาที่อยู่ภายในใจด้วยการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาภายนอก เมื่อความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ในคดีนี้มีมูลมาจากการกระทำภายนอกคือการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ซึ่งหากมีข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ความผิดย่อมจะเกิดขึ้นทันทีในขณะที่มีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวในวันกระทำความผิดจึงเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งในคดีนี้คือวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ หากใช้เป็นวันที่ครบกำหนดเวลายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่ เพราะในวันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินยังไม่มี การแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบแต่อย่างใด จึงยังไม่อาจถือว่ามีความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเกิดขึ้นได้ คงเกิดขึ้นได้เฉพาะความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดซึ่งเป็นความผิดที่แตกต่างหากจากความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ดังนั้น แม้การนับอายุความของทั้งสองฐานความผิดจะทำให้วันครบ

กำหนดอายุความแตกต่างกัน แต่ก็ต้องเริ่มนับอายุความจากวันกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ เช่นเดียวกัน กรณีไม่ใช่เป็นการขยายอายุความออกไป นอกจากนั้น กรณีที่มีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อล่วงเลยเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อใช้เป็นเหตุอ้างว่าได้ตั้งใจที่จะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๙ รับรองให้มีการขยายระยะเวลายื่นบัญชีได้ ฉะนั้น หากปรากฏว่าบัญชีที่ยื่นนั้นมีข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ผู้ยื่นย่อมจะต้องรับผิดชอบจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบของตน เมื่อคดีนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องและได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาไปยังศาลเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ จึงยังไม่พ้นกำหนดห้าปี นับแต่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) คดีของผู้ร้องในส่วนความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกระบอก จังหวัดราชบุรี จึงยังไม่ขาดอายุความทางอาญา การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาย่อมเป็นความผิดสองกรรม ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยกคำร้องส่วนนี้โดยวินิจฉัยว่าขาดอายุความนั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการสุดท้ายมีว่า มาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกระบอก จังหวัดราชบุรี และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็น

เวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งในกรณีเข้ารับตำแหน่งนั้นใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้โดยไม่อยู่ใน
 บังคับอายุความหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวไม่ใช่โทษทาง
 อาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่อยู่บังคับอายุความทางอาญา นั้น องค์คณะวินิจฉัย
 อุทธรณ์เห็นว่า เมื่อความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องด้วยข้อความ
 อันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งยังไม่ขาดอายุความอาญา
 ดังที่วินิจฉัยในประเด็นก่อน ย่อมเป็นการชอบที่จะนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้
 บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ร้องในประเด็นดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี
 การบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองในทั้งสองกรณีดังกล่าวต่างเริ่มนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
 เช่นเดียวกัน ซึ่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้พิพากษาให้บังคับ
 มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองโดยให้พ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลห้วย
 กระบอ ก จังหวัดราชบุรี และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรค
 การเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งอันเนื่องมาจากความผิดกรณีพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว
 ดังนี้ แม้จะต้องลงโทษทางอาญาสำหรับความผิดกรณีเข้ารับตำแหน่งด้วย ก็ไม่จำเป็นต้องแก้ไข
 เปลี่ยนแปลงคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในส่วนที่บังคับ
 มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด

พิพากษาแก้เป็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ
 เอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับ
 ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลห้วยกระบอ ก จังหวัดราชบุรี อันเป็นความผิดอีกกระทงหนึ่ง
 ลงโทษจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา

(อม.๔๒)

- ๘ -

๗๘ คงจำคุก ๑ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ นอกจากนี้ก็แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนก
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง./

นางวาสนา หงส์เจริญ

นายพศวัจน์ กนดนาถ

นายนิพันธ์ ช่วยสกุล

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกศา

นางนุจรินทร์ จันทร์พรายศรี

นายจักษ์ชัย เยพิทักษ์

นายแรงธรณ ปริพนธ์พนพิสุทธิ์

นายเกียรติพงษ์ อมาตยกุล

นายวงศ์พร จิระภาค

